

Dlaczego INDYWIDUALIZACJA?

METODYCZNE ASPEKTY PROJEKTU W ZAKRESIE INDYWIDUALIZACJI

spotkanie informacyjne w sprawie projektu
„Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów
klas I i III szkoły podstawowej”

PODSTAWY PRAWNE

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół

(D. U. z 15 stycznia 2009 Nr 4 poz. 17)

Zadaniem szkoły jest m.in. realizowanie programu nauczania skoncentrowanego na dziecku, jego indywidualnym tempie rozwoju i możliwościach uczenia się

„Szkola oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości.

Zalecane warunki i sposób realizacji.

„18. Odpowiednio do istniejących potrzeb szkoła organizuje:

- 1) zajęcia opiekuńcze zapewniające dzieciom interesujące spędzanie czasu, przyjazną atmosferę i bezpieczeństwo;
- 2) zajęcia zwiększające szanse edukacyjne uczniów zdolnych oraz uczniów mających trudności w nauce.”

PODSTAWY PRAWNE

ROZPORZĄDZENIE Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2010r. Nr 228 poz. 1487)

- **poszerzenie świadczonej pomocy** psychologiczno-pedagogicznej o prowadzenie działań pedagogicznych mających na celu poznanie możliwości psychofizycznych i potrzeb edukacyjnych dziecka,
- zobowiązanie nauczycieli wychowania przedszkolnego do **analizy i oceny gotowości** dziecka do podjęcia nauki w szkole,
- zobowiązanie dyrektorów szkół podstawowych do **rozpoznawania** ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się (w tym ryzyka dysleksji) już na pierwszym etapie edukacyjnym,

cd

- określenie **czasu trwania** zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i zajęć specjalistycznych.
- nauczyciele i specjaliści zatrudnieni w szkole opracowują i realizują **programy wsparcia uczniów**, w tym ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.
- powstają **zespoły** nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, których celem będzie diagnozowanie i zindywidualizowane zaspokajanie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów.
- nowym rozwiązaniem jest także wprowadzenie **Karty Potrzeb i Świadczeń** dla każdego ucznia wymagającego pomocy psychologiczno – pedagogicznej, którą założy i będzie prowadził Zespół.

PODSTAWY PRAWNE

ROZPORZĄDZENIE Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dziennik Ustaw z 2003 r. Nr 11 poz. 114)

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna polega m. in. na:

- diagnozowaniu środowiska ucznia;
- rozpoznawaniu potencjalnych możliwości oraz indywidualnych potrzeb ucznia i umożliwianiu ich zaspokojenia;
- rozpoznawaniu przyczyn trudności w nauce i niepowodzeń szkolnych;
- wspieraniu ucznia z wybitnymi uzdolnieniami;
- organizowaniu różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- podejmowaniu działań wychowawczych i profilaktycznych wynikających z programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki, o których mowa w odrębnych przepisach, oraz wspieraniu nauczycieli w tym zakresie;
- wspieraniu nauczycieli i rodziców w działaniach wyrównujących szanse edukacyjne ucznia;
- udzielaniu nauczycielom pomocy w dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych przez nich programów nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom;

ZADANIA

Od września 2009 roku wprowadzono do szkół nową podstawę programową kształcenia ogólnego, zgodnie z którą nauczyciele i szkoły mają za zadanie

tak organizować pracę, aby jak najskuteczniej **wychodzić naprzeciw** indywidualnym potrzebom, trudnościom i zainteresowaniom uczniów

tak organizować indywidualną pracę z dzieckiem, aby wspierać jego **osobisty rozwój**

Potrzebny jest wzrost kompetencji kadry nauczycielskiej

odpowiednie wspomaganie w tym zakresie, aby była ona w stanie z troską pochylić się nad uczniami nie tylko tymi, którzy mają **trudności** ale też uczniami **zdolnymi**, chętnie rozwijającymi swoje pasje czy zainteresowania i udzielić im potrzebnego wsparcia.

UWARUNKOWANIA

Nauczyciel, który ma wspierać i doradzać, powinien :

- znać swoich uczniów
- wiedzieć, jak każdemu z nich pomóc.

Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej jak najbliższej ucznia, tj. w przedszkolu i szkole

Indywidualizacji pracy z uczniem zarówno na:

- obowiązkowych,
- jak i dodatkowych zajęciach edukacyjnych

Adresaci indywidualizacji:

dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
każde dziecko, które potrzebuje pomocy, w tym
w szczególności:

- ❖ szczególnie uzdolnione;
- ❖ niepełnosprawne;
- ❖ z chorobą przewlekłą;
- ❖ ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się;
- ❖ z zaburzeniami komunikacji językowej;
- ❖ będącego w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej;
- ❖ mające trudności w opanowaniu wymagań edukacyjnych;
- ❖ mające trudności w nawiązywaniu relacji interpersonalnych;
- ❖ z innymi potrzebami.

Orientacja działań na potrzeby ucznia:

- zapewnienie uczniowi **wsparcia i zindywidualizowanej pomocy**, w zależności od dokonanego na poziomie szkoły rozpoznania, zarówno trudności w uczeniu się, jak i uzdolnień dziecka,
- udzielenie potrzebnego **wsparcia i pomoc psychologiczno - pedagogiczną** jak najbliżej dziecka/ucznia, tj. w przedszkolu, szkole i placówce oświatowej
- **diagnoza w poradni** psychologiczno – pedagogicznej, jeśli udzielone na poziomie przedszkola/szkoły wsparcie okaże się niewystarczające

Nauczyciel:

**inicjuje działania
wspierające wobec
ucznia**

**indywidualizuje pracę
z uczniem na obowiązkowych
i dodatkowych zajęciach
edukacyjnych**

**wspiera ucznia w osiągnięciu jak
najlepszych efektów edukacyjnych,
z uwzględnieniem jego:**

- potrzeb rozwojowych**
- potrzeb edukacyjnych**
- możliwości psychofizycznych**

Zespołowa praca nauczycieli

- **określanie form i sposobów udzielania uczniowi wsparcia**, w tym planowanie działań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, odpowiednio do dokonanego rozpoznania;
- **określanie form i sposobów udzielania uczniowi pomocy** psychologiczno-pedagogicznej, odpowiednio do zaleceń zawartych w orzeczeniu lub opinii;
- **dokonywanie okresowej oceny efektywności pomocy** udzielanej temu uczniowi, w tym efektywności prowadzonych zajęć specjalistycznych, rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych i innych zajęć.

Współpraca

- **dyrektor szkoły** – nadzoruje wdrażanie projektu, wnioskuję o dotacje na szkolenia i doposażenie szkoły.
- **zespół powołany** w celu realizacji zadań związanych z indywidualizacją – opracowuje jej program.
- **nauczyciele** – odbywają przeszkolenie w zakresie nowych form organizowania zajęć, trybu nauczania i prowadzenia lekcji na wielu poziomach.
- **rodzice** – bez ich współudziału trudno byłoby określić profil poznawczy ucznia i jego potrzeby rozwojowe. Wspierają jego rozwój.

Standardy kształcenia ogólnego dla klas I – III szkół podstawowych

W celu indywidualizacji pracy z uczniem oraz na potrzeby prawidłowej realizacji projektów wprowadzone zostały tzw.

Standardy.

- To poszczególne **etapy**, jakie realizuje szkoła w procesie wdrażania zmian związanych z nową podstawą programową, w tym indywidualizacją nauczania.
- To **częstkowe rezultaty** w osiąganiu określonego celu, którym jest wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez indywidualizację procesu wychowawczo-edukacyjnego w klasach I-III szkół podstawowych.

Standard I:

W szkole działa **zespół nauczycieli** odpowiedzialny za opracowanie, wdrożenie i realizację działań ukierunkowanych na indywidualizację procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III w kontekście wdrażania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego na I etapie edukacyjnym.

Zespół przeprowadza w szkole **rozpoznanie** potrzeb i analizuje szczegółowo jego wyniki. Na podstawie tego rozpoznania **opracowuje** bądź modyfikuje istniejące programy nauczania dostosowane do potrzeb uczniów danej klasy, uwzględniające indywidualizację pracy z dzieckiem na lekcji. Zespół **monitoruje** realizację programów ocenia skuteczność podejmowanych oddziaływań.

W **skład zespołu** wchodzi nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej oraz inni nauczyciele pracujący bezpośrednio z uczniami klas I-III, np.; wychowawca świetlicy, bibliotekarz, pedagog szkolny lub psycholog - jeśli są zatrudnieni.

Standard II:

Nauczyciele prowadzący obowiązkowe zajęcia w danej klasie **realizują** opracowany program, **w tym indywidualizują** pracę z uczniem, dostosowując ją do jego potrzeb i możliwości.

Programy nauczania uwzględniają działania mające na celu indywidualizację procesu nauczania i wychowania uczniów, w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, zgodnie z nową podstawą programową kształcenia ogólnego na I etapie edukacyjnym. Przyjęte do realizacji programy **opisują** wykorzystywane **metody i formy** pracy w odniesieniu do rozpoznanych, indywidualnych specjalnych potrzeb edukacyjnych, zarówno dzieci mających specyficzne trudności w uczeniu się jak i szczególnie uzdolnionych.

Zawierają propozycje indywidualizacji pracy z uczniami podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w zależności od potrzeb i możliwości. Opisują np. prowadzone podczas lekcji ćwiczenia, propozycje zadań do rozwiązania, czynności do wykonania, prowadzone obserwacje, wykonywane doświadczenia, wykorzystywane pomoce dydaktyczne, środki audiowizualne.

Szkoła udostępnia, dostosowane do potrzeb swoich uczniów, opracowane programy organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny i organowi prowadzącemu.

Standard III

Nauczyciele doskonalą swoje umiejętności zawodowe w zależności od potrzeb, **wynikających** z przeprowadzonego w szkole wstępnego rozpoznania i **zaplanowanych** do realizacji zajęć wspierających uczniów, m.in. poprzez samokształcenie:

- w ramach środków pochodzących z 1% odpisu na doskonalenie, wynikającego z art. 70a Karty Nauczyciela oraz
- wykorzystując inne dostępne środki finansowe (np. Priorytet IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

Standardy nauczania

Spełnienie standardów I-III pozwala szkole na włączenie się do projektu oraz realizację:

standardu IV:

Wyposażenie szkoły w specjalistyczny sprzęt z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i wymagań edukacyjnych:

standardu V:

Finansowanie zajęć dodatkowych zgodnych z indywidualnymi potrzebami ucznia oraz jego możliwościami edukacyjnymi i rozwojowymi:

opisanych szczegółowo w załączniku nr 2 do Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych w zakresie indywidualizacji nauczania realizowanych przez organy prowadzące szkoły w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Źródła:

- Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych w zakresie indywidualizacji nauczania realizowanych przez organy prowadzące szkoły w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki
- Materiały Ministerstwa Rozwoju Regionalnego oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej w kwestii projektu systemowego Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (D. U. z 2009r. Nr 4 poz. 17)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2010r. Nr 228 poz. 1487)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (D. U. z 2003 r. Nr 11 poz. 114)

Dziękuję za uwagę

**Życzę sukcesów w spełnieniu standardów
nauczania**